

CHƯƠNG IV. BIỂU THỨC ĐẠI SỐ (BUỔI 3)

Họ tên: ..... Lớp: 7B1/ ..... Ngày: .... / ... / 20....

BÀI 4;5: ĐƠN THỨC ĐỒNG DẠNG – ĐA THỨC**A. ĐƠN THỨC ĐỒNG DẠNG****1. Hai đơn thức đồng dạng:**

- Là hai đơn thức có hệ số khác 0 và có cùng phần biến.

- Các số khác 0 được coi là những đơn thức đồng dạng.

VD: $2x^3y^2$; $-5x^3y^2$ và $\frac{1}{4}x^3y^2$ là các đơn thức đồng dạng**2. Cộng (trừ) các đơn thức đồng dạng**

- Để cộng (hay trừ) các đơn thức đồng dạng, ta cộng (hay trừ) các hệ số với nhau và giữ nguyên phần biến số.

VD: Tính tổng, hiệu của 2 đơn thức sau: $A = 3x^2y$ và $B = 2x^2y$ Ta có: $A + B = 3x^2y + 2x^2y = (3 + 2)x^2y = 5x^2y$ Ta nói đơn thức $5x^2y$ là tổng của hai đơn thức A và B .**Bài 1.1.** Thực hiện các phép tính sau:

a) $-3x^2 - 0,5x^2 + 2,5x^2$

b) $-\frac{3}{4}xy^2 + \left(-\frac{1}{2}xy^2\right) - \left(\frac{-5}{8}xy^2\right)$

c) $3x^2y + (-x^2y) + 2x^2y - (-6x^2y)$

Bài 1.2. Thu gọn các đơn thức đồng dạng trong các biểu thức sau:

a) $-5x^2y + 3yx - \frac{1}{2}x^2y + \frac{3}{4}xy$

b) $2xy - 2yz.z + xy + \frac{1}{2}z^2y + 2zy.y$

c) $\left(\frac{2}{3}xz\right)^2 . z^2 - \frac{1}{4}(xz)^2 + \left(\frac{2}{3}xz^3\right)xz - \frac{3}{8}x^2z^2$

d) $2x \cdot \frac{3}{2}xy - \frac{1}{3}xy \cdot 15y - 2x^2(-2y) - \frac{3}{4}x \cdot \frac{4}{3}y^2$

Bài 1.3. Cho $A = 8x^5y^3$; $B = -2x^6y^3$; $C = -6x^7y^3$. Chứng minh rằng: $Ax^2 + Bx + C = 0$ **Bài 1.4.** Chứng minh rằng với mọi $n \in \mathbb{N}^*$

a) $8.2^n + 2^{n+1}$ có tận cùng là chữ số 0

b) $3^{n+3} - 2.3^n + 2^{n+5} - 7.2^n$ chia hết cho 25

c) $4^{n+3} + 4^{n+2} - 4^{n+1} - 4^n$ chia hết cho 300

* Bài tập bổ sung**Bài 1.5.** Cho các đơn thức: $A = 3x^2yz$ và $B = xy^2z$. Chứng tỏ rằng:Nếu $x, y \in \mathbb{Z}$ và $3x + y : m$ thì $A + B : m$

Bài 1.6 Cho $A = -3x^5y^3$; $B = 2x^2z^4$. Tìm x, y, z biết $A + B = 0$

* Bài tập về nhà

Bài 2.1. Thực hiện các phép tính sau:

a) $3x^2y - 5x^2y - 2,5x^2y$

$$\text{b) } -0,75x^2y^3 + 5x^2y^3 - \frac{1}{4}x^2y^3$$

c) $23x^3y^3 - (-5x^3)y^3 + (-2xy)^3$

Bài 2.2. Thu gọn các đơn thức đồng dạng trong các biểu thức sau:

a) $5x^3 - 3x^2 + x - x^3 - 4x^2 - x$

$$\text{b) } \frac{3}{4}xy^2 + \left(-\frac{1}{2}y^2\right) - \left(-\frac{1}{4}xy^2\right) + \frac{2}{3}y^2$$

Bài 2.3. Cho các đơn thức sau:

$$A = x^4 y^2$$

$$B = \frac{1}{5}(xy)^2 \frac{5}{3}x^2$$

$$C = -3x^2y \cdot \frac{1}{3}x^2y$$

- Thu gọn các đơn thức trên. Các đơn thức trên có đồng dạng hay không? Vì sao?
- Tính $P = A + B + C$. Bậc của P là bao nhiêu
- Chứng minh rằng $P \geq 0$ với mọi x, y

B. ĐA THỨC

1. Đa thức

- Là tổng của những đơn thức. Mỗi đơn thức trong tổng gọi là **một hạng tử** của đa thức đó.

VD: Đa thức $A = x + y$, $B = x^2 + 2x + 1$

- *Lưu ý: Mỗi đơn thức được coi là một đa thức.*

2. Thu gọn đa thức

- Thu gọn đa thức là đưa đa thức về dạng không có hai hạng tử nào đồng dạng.

VD: Thu gọn các đa thức sau:

a) $A = x^2 + 2x^2 + xy + x^2y + x^2y$

b) $B = x^2 y + x^2 + 1 + 2x^2 + x^2 y$

3. Bậc của đa thức

- Là bậc của hàng tử có bậc cao nhất trong dạng thu gọn của đa thức đó.

VD: Tìm bậc của các đa thức sau:

a) $A = x^2 + x^2 y$

b) $B = 3x^2y + 2x^2 + 1$

Литература:

- Số 0 cũng được gọi là đa thức không và không có bậc.
- Khi tìm bậc của đa thức trước hết ta thu gọn đa thức đó.

Bài 3.1. Thu gọn các đa thức sau và tìm bậc của chúng:

a) $A = 5x^3 - 4x + 7x^2 - 8x^3 + 4x + 1 - 5x^2$

b) $B = 12x^3y^2 - \frac{3}{7}x^4y^2 + 2xy^3 - x^3y^2 - xy^3 + x^4y^2 - 5$

c) $C = 7xy^2 + 5x^3 - 4x^2y - 1 - 3x^2y + x^3 - 4xy^2 + 2$

Bài 3.2. Tính giá trị của các đa thức sau:

a) $A = 2xy + \frac{1}{2}x^3y^2 - xy - \frac{1}{2}x^3y^2 + y - 1$ tại $x = 0; y = -2$.

b) $xy + x^2y^2 + x^3y^3 + x^4y^4 + \dots + x^{10}y^{10}$ tại $x = -1; y = 1$.

c) $xyz + x^2y^2z^2 + x^3y^3z^3 + x^4y^4z^4 + \dots + x^{10}y^{10}z^{10}$ tại $x = 1; y = -1; z = -1$.

Bài 3.3. Tính giá trị của các đa thức sau

a) $A = 7x - 7y + 4ax - 4ay - 5$ biết $x - y = 0$

b) $B = x^2 + y^2 - yx^2 + y^2 + 3$ biết $x - y = 0$

c) $C = 3x^4 + 5x^2y^2 + 2y^4 + 2y^2$, biết rằng $x^2 + y^2 = 2$

Bài 3.4. Cho đa thức: $Q = 3xy\{xyz - (2xyz - x^2z) - 4x^2z + [3x^2y - (4xyz - 5x^2z - 3xyz)]\}$

a) Mở ngoặc rồi thu gọn Q.

b) Tính giá trị của Q tại $x = -1; y = 2; z = -3$

* Bài tập bổ sung

Bài 3.5. Cho biểu thức $A = 2x^2 + |7x - 1| - 5 - x + 2x^2$

a) Thu gọn A

b) Tìm x để $A = 2$

* Bài tập về nhà

Bài 4.1. Thu gọn các đa thức sau và tìm bậc của chúng:

a) $A = 10xy^3 - x^3 - 4x^2y - 1 - 3x^2y + 2x^2 - 4xy^3 + 2$

b) $B = 6x^2 - 4x^2 + 5x^3 - 1x^3 + 8x^2 + 3 - 5x^2$

c) $C = 2x^2y^3 - \frac{8}{3}x^3y + 2xy^3 - x^3y - x^2y^3 + xy^3 - 1$

Bài 4.2. Tính giá trị của các đa thức sau:

a) $A = x^2y + x^3y^2 - 2x^2y - \frac{1}{2}x^3y^2 + x - 3$ tại $x = -2; y = 2$.

b) $B = xy - x^2y^2 + x^3y^3 - x^4y^4 + \dots - x^{10}y^{10}$ tại $x = -1; y = 1$.

Bài 4.3. Tính giá trị của các đa thức sau:

a) $A = 6x - 12y + 2 + 6y$ biết $x = y - 1$.

b) $B = 6xy - 4x^2 - 2y^2 - 3$ biết $x = y$.

c) $C = xy + x^2y^2 + x^3y^3 + x^4y^4 + \dots + x^{2019}y^{2019}$ tại $x = 1; y = -1$.

---- *Hết* ----